

MARILENA HARABAGIU

În primăvara anului 2000, la 15 aprilie, s-a stins din viață, în floarea vârstei, răpită de o boală neiertătoare, Marilena Harabagiu, grafician și restaurator de înaltă calitate profesională și probitate morală, cu o carieră de 23 de ani în Muzeul Național de Artă al României.

Marilena Harabagiu s-a născut în București, la 10 iunie 1952. În anul 1977 a absolvit Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” și a fost angajată în muzeu în cadrul atelierului de restaurare grafică. Aici și-a început ucenicia sub îndrumarea doamnei Yvonne Efremov, care i-a insuflat dragostea și respectul pentru obiectul de artă ca valoare de patrimoniu, aprofundând cunoștințele legate de domeniul atât de complex și delicat al tehnicilor pe hârtie. Conservarea patrimoniului, domeniu strâns legat de restaurare, a devenit cu timpul o parte importantă a activității sale, în care s-a reflectat de altfel cel mai bine capacitatea sa de înțelegere responsabilă, de comunicare și colaborare cu specialiștii tuturor secțiilor muzeului.

În anii 1992 și 1993, Marilena Harabagiu a beneficiat de două stagii de perfecționare în străinătate. Primul, de șase luni, s-a desfășurat în Anglia, în cadrul clasei de masterat de la Camberwell College of Arts din Londra, sponsorizat de Fundația J. P. Getty și de Consiliul Britanic, care i-a prilejuit un prim contact cu specialiști străini în domeniul conservării și restaurării desenelor și gravurilor de tip occidental și, în același timp, confirmarea calităților profesionale, a talentului și intuiției sale artistice. Cel de-al doilea stagi, de cinci luni, în Japonia, a avut drept scop specializarea în tehnici tradiționale de restaurare și montare (Hyogu) a picturilor și stampelor japoneze. Sponsorizat de Japan

Foundation și desfășurat în cadrul Universității de Arte Frumoase din Tokyo, și acest stagi s-a finalizat cu o diplomă de absolvire și cu referințe elogioase ale specialiștilor în domeniu.

De-a lungul anilor, Marilena Harabagiu a restaurat numeroase lucrări de grafică, acoperind toate tehnicile europene și orientale: desene, gravuri, acuarele, tehnici mixte, manuscrite pe hârtie și pergament, miniaturi pe fildeș, miniaturi orientale, pictură japoneză și chineză, stampă japoneză, evantaie. În decembrie 1989, în dezastrul căruia i-au căzut victimă atât clădirea cât și colecțiile muzeului, Marilena Harabagiu a condus cu remarcabil devotament și stăpânire de sine operațiunile de salvare a patrimoniului din Cabinetul de desene și gravuri, greu afectat de incendiu, și a

celui din Secția de artă medievală. Ulterior, a reușit ca prin restaurare să redea colecției de grafică o serie de lucrări valoroase de artă românească și europeană.

Sub directa coordonare a Marilenei Harabagiu, în cadrul muzeului, s-au derulat mai multe programe de restaurare-conservare. Dintre acestea, trebuie menționate cel dedicat desenului francez din secolele XIX - XX, proiectul Theodor Pallady - care a presupus restaurarea și montarea într-o formulă muzeală modernă a desenelor prezentate în marea retrospectivă dedicată artistului român -, sau amplul program de restaurare a colecției de pictură chineză. De altfel, pe lângă activitatea de restaurare curentă, Mari-lena Harabagiu s-a implicat consecvent în toate proiectele expoziționale, oferind soluții noi și viabile de conservare. Talentului ei de grafician și interese-sului neobosit pentru toate aspectele activității muzeale li se datorează și ținuta grafică a multor cataloage, afișe, pliante publicate de Muzeul Național de Artă.

Dotată cu certe calități pedagogice, a coordonat pregătirea unei noi

generații de restauratori și a transformat colectivul laboratorului de restaurare grafică al muzeului într-o adevărată echipă de specialiști.

De asemenea, și-a dat concursul, de câte ori a fost solicitată, ca lector în cadrul cursului de pregătire a conservatorilor, organizat de Centrul de pregătire și formare a personalului din instituțiile de cultură.

Prezența Marilenei Harabagiu la sesiunile naționale de restaurare, comunicările prezentate cu aceste ocazii au demonstrat nu numai competența ei profesională și interesul constant pentru cercetare, dar și semnificația majoră pe care activitatea de restaurare o are pentru cercetarea muzeografică în ansamblu, precum și necesitatea unei bune colaborări între istoricii de artă și restauratori.

Pasionat grafician restaurator, Marilena Harabagiu a stăpânit cu înțelepciune și generozitate dualitatea specifică domeniului restaurării, știind să păstreze echilibrul între formația sa artistică și cea de om de știință, al cărui rol discret, dar esențial, se regăsește în restituirea operei de artă.

*Colegii din Muzeul Național
de Artă al României*